

زیادبوونی عه‌ربه هه‌لهاتووکان و کاریگه‌ریه ترسناکه‌کانی بۆ سه‌ر کۆمه‌لگای کوردی و هه‌نگاوه ناینده‌یه‌کان بۆ ته‌عریب کردنه‌وه‌ی کوردستان ... هه‌ورامان علی توفیق

هینده‌ی له‌بارودۆخی سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی و ئابوری هه‌ریمی کوردستان لێک بده‌ینه‌وه هینده‌زیاتر ده‌توانین باس له‌ که‌م و کوپی و هه‌له و گه‌نده‌لی و بئ‌ به‌نامه‌یی و گوئ‌ نه‌دانه ئاینده‌و ته‌نها روانین له‌ ئه‌م‌پۆ و هه‌ندئ‌ به‌رژه‌وه‌ندی و ده‌ستکه‌وتی کاتی و تایبه‌تی ئه‌گه‌ر تا‌که که‌سی بن یان لایه‌ن و حزبی و کۆمه‌لی بن زیاتر له‌وه به‌ولاوه هه‌یچی دی نین..

یه‌کێک له‌و دیاردانه‌ی که‌ ماوه‌یه‌که‌ قسه‌و باسی له‌سه‌ر ده‌کریت و جووره‌ها راوبۆچوونی جیاوازی لئ‌ دروست بوون، ئه‌ویش لیشاوی هه‌لهاتنی ئه‌و عه‌ربه به‌ناو راکردوانه‌یه بۆ هه‌ریمی کوردستان له‌ژێر ناوی نه‌بوونی ئارامی له‌ناوچه‌کانیان و خراپی باری گوزه‌رانیان، ئه‌گه‌ر لیکۆلینه‌وه‌ی ته‌واو بکریت زۆربه‌یان له‌ خواری عیراقه‌وه هاتوون و ناوچه‌کانیان به‌ته‌واوی ئارامه‌و کیشه‌یان نیه‌.

گه‌ر له‌لایه‌نیکه‌وه ب‌روانینه ئه‌م دیارده‌یه و لایه‌نی مرۆقایه‌تی لێک بده‌ینه‌وه، هه‌موو مرۆقی‌ک بۆیی هه‌یه و ده‌توانئ‌ له‌و شوینه‌ی به‌ئارام و ئاسوده‌و پ‌یویستی ده‌زانئ‌ بۆ ژيانی خۆیی تییدا بزئ‌، به‌لام ئه‌و کاته‌ی بارودۆخه‌کان ئارام بن و ئه‌و شوینه‌ی په‌نایی بۆ ده‌بریت له‌و ئاسته‌دابیت که‌ وه‌ک مۆلگایه‌ک جیگایی هه‌لهاتوانی تی‌دابیته‌وه و کیشه‌ی میژووپی له‌نیواندا نه‌بیت و کیشه‌کان وه‌ک ئیستایی نیوان کورد و عه‌رب و تورک و فارس به‌ هه‌لسراوه‌یی و بئ‌ چاره‌سه‌ر نه‌ما‌بیتنه‌وه. که‌واته له‌م روانگه‌یه‌وه باس و خواسیکی دی وهرده‌گریت..

له‌هه‌مان کات دا هه‌ریمی کوردستان به‌خۆیی له‌ده‌یان گ‌یژاو گرفت و دایه و گ‌رنگ ترین گرفتیش یه‌کلا نه‌بوونه‌وه‌ی کیشه‌ی نه‌ته‌واپه‌تی و جیانه‌بوونه‌وه‌ی سنوری هه‌ریمی کوردستان و نه‌گه‌رانه‌وه‌ی ناوچه ته‌عریب کراوه‌کان بۆ سه‌ر هه‌ریمی کوردستان.. واته به‌رده‌وام بوونی دوژمنان له‌ پلان و زیادبوونیان به‌ش‌یوه‌یه‌ک که‌ له‌چه‌ند سالانی پ‌یشوو زیاتر و ترسناک تر.. که‌ پ‌یویسته ده‌سه‌لاتی کوردی ه‌یمنانه‌ تر و ووریاتر مامه‌له‌ له‌گه‌ل ئه‌م دۆخه‌دا بکات، چونکه به‌م ش‌یوه‌یه کوردستان به‌ره‌و ته‌عریب کردن ده‌بریته‌وه و له‌هه‌مان کات دا له‌پ‌رووی کۆمه‌لایه‌تی و ک‌یشه و گرفت و ته‌نگه‌ژه سیاسیه‌کان له‌ ئاینده‌یه‌کی زیاتر له‌ ده‌سالیدا بۆ کۆمه‌لگایی کوردی دروست ده‌کات، که‌واته گ‌رتنه به‌ری ر‌یوو شوینی پ‌یویست بۆ خۆپاراستن له‌و وه‌با ئاینده‌یه‌ی که‌ چاوه‌روانی دروست بوونی ده‌کریت ده‌بئ‌ خۆمانی لئ‌ ب‌پاریزین و له‌ ئیستاوه ر‌یگاو شوینی پ‌یویست ب‌گرینه به‌ر چونکه باری ئابوری و بئ‌ کاری گه‌نده‌لی و بئ‌ سه‌رو به‌ری له‌و په‌رپی بئ‌ سنوری دایه و به‌م ش‌یوه‌یه ناتوانریت روو به‌پ‌رووی کیشه‌ی له‌م ش‌یوه‌یه‌بینه‌وه...

ئه‌گه‌ر به‌وردی له‌م چه‌ند سالانه‌ی دوای یدا سه‌یری بازارو ده‌ستی کارو زۆربوونی بئ‌ کاری له‌نیوان لاوانی کورد و خاوه‌ن کاردا به‌ره‌و زیاد بوون ده‌چیت و هۆکاره‌که‌شی ده‌گه‌رپ‌یته‌وه بۆ زیاد بوونی ئه‌و عه‌ربه‌بانه‌یه و یازیاو بوونی کرئ‌ خانوو گرانی شت و مه‌ک و بوونی کاری تیرۆرستی ناوه‌خت و پاشان گومانی ئه‌وه‌ش ده‌بئ‌ بکرئ‌ که‌ کاری ئه‌و گ‌روپ و لایه‌نه تیرۆرستانه له‌و په‌رپی ه‌یمنی و نه‌فه‌س در‌یژی و دوورخایه‌ن دایه که‌ وه‌ک مار له‌ کاتی‌ک دا پ‌یته‌وه ده‌ده‌ن له‌و په‌رپی بئ‌ ئاگایی و ه‌یوربوونه‌وه‌دا بیت. ده‌بئ‌ حکومه‌تی هه‌ریم و ئه‌و ئاسان کاریانه‌ی بۆ ئه‌و عه‌ربه هه‌لهاتوانه بکات له‌چ مه‌به‌ستی‌که‌وه بیت..؟ به‌رژه‌وه‌ندیه سیاسیه‌کانی چی بن ئه‌گه‌ر بۆ حزب یا بۆ کۆمه‌لکاو نه‌ته‌وه‌یی کوردی به‌گشتی..؟

ئەگەر ههنگاوهکان بۆ پتهو کردنی برایهتی کورد و عه‌ره‌به و ههنگاوه به‌ناوی ئاشت بونه‌وهی گشتی و نیشان دانی نیه‌تی پاکی کورد بۆ پای گشتی ناوخۆیی و ده‌ره‌کی عه‌ره‌بی و جیهانی و ناوچه‌که یا رازی کردن و دلنه‌وای کردنی ئەو سه‌رکرده عه‌ره شوڤینیا‌نیه که تا ئیستاش به‌خۆیان ره‌وا نابین ناوی هه‌ریمی کوردستان ببه‌ن و باس له فیدرالیهت و مافی چاره‌نووسی نه‌ته‌وهی کورد بکه‌ن و بئێ شه‌رمانه هه‌ریمی کوردستان تا ئه‌مرۆش لایان شیمالی عێراقه.

یا ئه‌وه‌تا هه‌نگاوێکه بۆ به‌ده‌ست هێنانی چه‌ند ده‌ست که‌وتیکی تاییه‌تی حزبی و تاک لایه‌نی.. بئێ گومان یه‌کیه‌ک له‌م هۆکارانه ده‌بێ راستیان بۆ هه‌بیت بۆیه گرنکه به‌هه‌موو ئەو ئه‌گه‌رانه‌ی باس‌مان کردن و ئەگه‌ر ئەگه‌ری دی شاره‌وش هه‌ن وه‌لایان نین و هه‌موو پیکه‌وه له‌ چاره‌سه‌یکه‌ی یه‌ک لایه‌نی و خیرا و بئێ بیره‌کردنه‌وه و راره‌وه‌ستان کاری بۆ بکه‌ین ئه‌وه‌یش:

- هه‌نگاوی یه‌که‌م رێگا گرتن به‌شیوه‌یه‌کی بن بری و بئێ گه‌رانه‌وه به‌ هاتنه‌ ناوه‌وهی هه‌یچ عه‌ره‌بیک بۆ هه‌ریمی کوردستان به‌هه‌ر ناویکه‌وه بئیت.

- دروست کردنی چه‌ند ئۆردوگایه‌کی گه‌وره له‌ زۆربه‌ی ئەو ناوچه سنوریانه‌ی نیوان هه‌ریمی کوردستان و ناوچه عه‌ره‌ب نشینه‌کانی ناوه‌راستی عێراق، واته‌ عه‌ره‌بی سوونه، ئەو ئۆردوگایانه‌ش به‌شیوه‌یه‌کی رێک و پێک و شارستانیا‌نه رێک بخه‌ری و چاودێری بکری‌ن تا نه‌بنه مۆلگای تیرۆر و گواسته‌وه‌ی تیرۆر و گیره‌شیوینی بۆ هه‌ریمی کوردستان.

- ئەم ئۆردوگایانه له‌ریگای ریکخراوه مه‌ده‌نی و مافی مرۆف و مانگی سنوری عێراقی و جیهانی و نه‌ته‌وه یه‌که‌گرتوه‌کان بۆ کاروباری په‌نابه‌ری، هاوکاری و سه‌په‌هرشتی و چاودێری بکری‌ن.

- کۆکردنه‌وه‌ی هه‌موو ئەو خیزان و که‌سانه‌ی که چه‌ند سال‌ا به‌ره‌وه هه‌ریمی کوردستان هاتوون و ناردينان بۆ ئەو ئۆردوگایانه به‌بێ جیاوازی و ده‌ست تیره‌ردانی ئەم لایه‌ن و ئەو لایه‌ن و به‌رپرسانه‌وه.

- ده‌بێ له‌م ئاست و ساتانه‌ی ئەمه‌رۆدا ده‌سه‌لات و ده‌زگا ئەمنیه‌کانی و لایه‌نی به‌رپرسیار له‌ کاروباری هه‌ریم و هاوالاتیان ئەوه‌ی بچوکتري‌ن و بئێ نرختري‌ن خال بئیت و که‌س بیری لینه‌کاته‌وه، ئەمانه‌ ده‌بێ به‌وه په‌ری گرنگی یه‌وه سه‌یر بکری‌ت و چاودێری هه‌مه‌لایه‌نه‌ی بارودۆخه‌کان بکری‌ت و هه‌موو رێگه‌و شوینه‌کان گرنگیان پێ بدری‌ت، چونکه ده‌سه‌لاتی کوردی و به‌پیی ئەو ئاشنابوونه‌مان و شاره‌زایی له‌کاره‌کان، هه‌یچ شتیک به‌لایانه‌وه گرنگ نیه و ئەوه‌ی ده‌بیته‌ کیشه‌وه ئەو کاته‌ی بارو دۆخه‌کان ئالۆزده‌بن و کار له‌کار ده‌تزازئ ئەو کات راده‌چله‌کین و ئەو کات ده‌که‌ونه‌ خو‌ به‌لام دوا‌ی چی وه‌ک ئەلمانه‌کان ده‌لین **Zuschpet** (تسوشپیت) واته‌ دره‌نگه‌و کات به‌سه‌رچوو دوا‌ی چی... له‌هه‌مان کات دا برۆا به‌خۆبوون و هه‌میشه‌ خو‌ به‌راست زانین و وه‌رنه‌گرتنی رایی به‌رامبه‌ر و قبول نه‌کردنی و برۆاپینه‌کردنی و به‌دژ زانینی، ئەمه‌ش دیسان یه‌کیه‌که له‌و هۆکارانه‌ی که هه‌میشه‌ کیشه‌ بۆ ده‌سه‌لات دروست ده‌کات و برپاره‌کان له‌ شوین و کاتی خۆیاندا نابن. وه‌ک دیارده‌ی هه‌لاتنی ئەو عه‌ره‌بانیه‌ی که روو له‌هه‌ریمی کوردستان ده‌نین...

تیبینی:

ئەم بابته‌ له‌ ژماره 316 ی رۆژنامه‌ی کوردستان راپۆرت به‌به‌رواری 23. 10. 2007 بلا‌وکراوه‌ته‌وه